

Forfatter: Hauch, Carsten

Titel: Udrag fra En polsk Familie

Citation: Hauch, Carsten: "En polsk Familie: 1-2. - 1926", i Hauch, Carsten: *En polsk Familie: 1-2. - 1926*, udg. af POUL SCHJÆRFF, 1926-29, s. 7. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-hauch01val-shoot-idm140529614388896.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: En polsk Familie: 1-2. - 1926

Udenfor den lille Stad S., nærved Grændsen af Kongeriget Polen, og omtrent fem Mile fra den gamle Hovedstad Krakau, ligger et anseeligt Slot og et Herresæde, der endnu tilhører den i Polens Historie ikke ubekjendte Familie Litowski. Den nuværende Eier af dette Herresæde er Stanislaus Litowski, der, paa den Tid, vi her omtale, allerede med stærke Skridt nærmede sig Oldingsalderen. Han havde i sin Ungdom staaet i Forbindelse med flere af Polens mægtigste Mænd, og blev i Følge heraf udvalgt til Starost over flere Godser i den Egn, hvori hans egne Eiendomme laae, han var for Resten en af de Sidste, der førte denne Titel, der nu næsten er gaaet af Brug*). Med Hensyn paa de vidtløftige Besiddelser, han saaledes bestyrede, benyttede han de Vink, som de polske Sletter ved deres Frugtbarhed give, og Følgen var, at flere omliggende Egne, der i lang Tid havde ligget øde og udyrkede, nu gienvandt det blomstrende Udseende, som de i længstforsvundne lykkeligere Tider havde havt. Det var derfor et overraskende Syn, naar man * 8 fra de sandede Sletter, de dunkle Skove, de mangfoldige Moradser, de slet vedligeholdte, ureenlige Landsbyer, hvormed den største Deel af Polen er opfyldt, nærmede sig til Litowskis Eiendomme. Her vare Bøndernes Huse mod Sædvane ikke opførte af raat Leer, men af brændte Stene, Vaaningshusene vare adskilte fra Staldene, de store Skove havde veget Pladsen for frugtbare, vidtudstrakte Agre og for frodige Kløvermarker, hvor Qvæget græssede, halv skiult i det høie Græs. Giennem Agre og Kløvermarker løb konstige Canaler, hvorfra Vandet i den stærke Hede om Sommeren kunde udkastes over Græsset og Sæden. Ved de smukt byggede Huse laae Frugttræer, levende Gierder giennemskare Markerne, og adskilte dem fra hverandre. I de faa Moradser og halvudtømmede Indsøer, der endnu vare tilbage, stode flere af de Maskiner, der føre Navn af Vandsnegle, hvilke dreves ved Vindmøller, og giennem hvis hule Skruegange Vandet blev hævet i Veiret og bortført. Kun langt borte saae man endnu en Krands af Skove, der, ligesom mismodige, havde trukket sig tilbage i Baggrunden, hvor de store Træer, hver Gang Vindmøllerne gik, rystede paa Hovederne, medens de med melancholske Miner syntes at betragte den fremskridende Cultur, der havde fortrængt deres Brødre fra de Steder, over hvilke de, endnu for faa Aar siden, udstrakte deres dunkle Skygger.